

**Samarqand iqtisodiyot va servis institute "Menejment" kafedrasining
"Operatsion menejment" fanidan 2025/2026-o'quv yili kuzgi semestrida
yakuniy imtihon (test)da tushadigan savollar ro'yxati**

1. Operatsion menejmentning asosiy predmeti nima?
2. Operatsion menejmentning asosiy maqsadi nimadan iborat?
3. Operatsion tizim qanday elementlardan tashkil topadi?
4. Operatsion menejment boshqa qaysi boshqaruv fanlari bilan bevosita bog'liq?
5. Transformatsiya jarayoni deganda nima tushuniladi?
6. Operatsion menejmentning asosiy vazifasi qaysi javobda to'g'ri ko'rsatilgan?
7. Tovarlar va xizmatlar o'rtasidagi asosiy farq nimada?
8. Ochiq tizim sifatida operatsion menejment nimani anglatadi?
9. "Kiritish" (Input) elementiga nimalar kiradi?
10. Operatsion menejmentda samaradorlik nima?
11. Boshqaruv qarorlari operatsion menejmentda qanday qabul qilinadi?
12. Teskari aloqa (Feedback) nima uchun kerak?
13. Xizmat ko'rsatish sohasida operatsion menejmentning o'ziga xosligi nimada?
14. Ishlab chiqarish tizimining qanday asosiy turlari mavjud?
15. Ommaviy ishlab chiqarishning o'ziga xos xususiyati nima?
16. Yakkako'lamli (donali) ishlab chiqarish qachon qo'llaniladi?
17. Seriyali ishlab chiqarishning afzalligi nimada?
18. Ishlab chiqarish operatsion tuzilmalarini modellashtirishdan maqsad nima?
19. Axborot texnologiyalari operatsion tizimlarda qanday rol o'ynaydi?
20. Jarayonlarni axborot tizimlari orqali boshqarishning zamonaviy usuli qaysi?
21. Ishlab chiqarish sikli nima?
22. Lean production (Tejamkor ishlab chiqarish) modelining maqsadi nima?
23. Just-in-Time (Ayni vaqtida) tizimi qaysi modelga tegishli?
24. Qaysi tizim xizmatlar va ishlab chiqarishni birlashtiradi?
25. Operatsion jarayonlarni boshqarish tizimlari qaysi mezonlarga asoslanadi?
26. Mahsulotni loyihalashtirish va ishlab chiqarish o'rtasidagi bog'liqlik qanday?
27. Mehnat unumdorligi qanday hisoblanadi?
28. Mehnat unumdorligini oshirishning asosiy usuli qaysi?
29. Operatsiyalarni boshqarishda sifat tushunchasi nimani anglatadi?
30. TQM (Umumiy sifat menejmenti) konsepsiyasining asosi nima?
31. Texnologik jarayonlarni muvofiqlashtirish nima uchun zarur?
32. Sifat nazoratining statistik usullari qaysilar?
33. Brak (yaroqsiz mahsulot) ishlab chiqarish korxonaga qanday ta'sir qiladi?
34. Poka-yoke (xatolardan himoya) tamoyili nimani bildiradi?
35. Mehnat sharoitlarini yaxshilash unumdorlikka qanday ta'sir ko'rsatadi?
36. Operatsion menejmentda "Loyiha" tipli jarayon qanday xususiyatga ega?
37. Ish o'rinlarini ergonomik jihatdan tashkil etishdan maqsad nima?
38. ISO standartlari seriyasi asosan nimaga qaratilgan?

39. Jarayonlararo zaxiralar nima uchun qisqartirilishi kerak?
40. Benchmarking qanday usul hisoblanadi?
41. Jarayonni tashkil etishning asosiy tamoyillaridan biri qaysi?
42. Uzluksizlik tamoyili nimani anglatadi?
43. Ritmiklik tamoyilining mohiyati nimada?
44. Parallel ishlash tamoyili qanday afzallik beradi?
45. To'g'ri oqimlilik tamoyili nimani talab qiladi?
46. Moslashuvchanlik tamoyili qachon muhim ahamiyat kasb etadi?
47. Avtomatlashtirish tamoyili nimaga olib keladi?
48. Jarayonlarni boshqarish tizimlari qanday hujjatlarga asoslanadi?
49. Ish o'rni nima?
50. Marshrutlash (Routing) jarayoni nima?
51. Dispecherlashtirishning asosiy vazifasi qaysi?
52. Tayyorgarlik-yakunlovchi vaqt qachon sarflanadi?
53. Oqim liniyalari (konveyer) qaysi ishlab chiqarish turiga xos?
54. Cheklov nazariyasi (Theory of Constraints) asoschisi kim?
55. Cheklov nazariyasining mohiyati nimadan iborat?
56. Tizimdagi "Darz ketgan joy" (Bottleneck) nima?
57. Cheklov nazariyasida 1-qadam nima?
58. Cheklovdan maksimal foydalanish (2-qadam) nimani anglatadi?
59. Cheklov nazariyasida qolgan barcha elementlarni nima qilish kerak (3-qadam)?
60. Cheklovni olib tashlash usullari nimalardan iborat?
61. Cheklov bartaraf etilgandan so'ng nima qilinadi?
62. "Baraban-Bufer-Arqon" (Drum-Buffer-Rope) tizimi qaysi nazariyaga tegishli?
63. DBR tizimidagi "Baraban" nimani bildiradi?
64. Cheklov nazariyasida "Bufer" nima uchun kerak?
65. DBR tizimida "Arqon" nimani anglatadi?
66. TOC (Cheklov nazariyasi) bo'yicha kompaniyaning asosiy maqsadi nima?
67. Xizmat tushunchasining ta'rifi qaysi javobda to'g'ri berilgan?
68. Xizmatlarning asosiy xususiyatlaridan biri qaysi?
69. Xizmatlarning ajralmasligi xususiyati nimani bildiradi?
70. Xizmat sifatining o'zgaruvchanligi nimaga bog'liq?
71. Nima uchun xizmatlarni saqlab bo'lmaydi (saqlanmaslik xususiyati)?
72. Biznesda xizmat turlari qaysilarga bo'linadi?
73. Professional xizmatlarga nimalar kiradi?
74. Maishiy xizmatlarning o'ziga xosligi nima?
75. Moliyaviy xizmatlarga qaysi operatsiyalar kiradi?
76. Xizmat ko'rsatish operatsiyalarida mijozning o'rni qanday?
77. Kuting (Navbatlar) nazariyasi xizmatlar sohasida nima uchun qo'llaniladi?
78. Front-office (Oldingi ofis) xizmat ko'rsatishda qanday rol o'ynaydi?
79. Back-office (Orqa ofis) ning vazifasi nima?
80. Servis xaritasi (Service Blueprint) nima?

81. Operatsion strategiya nima?
82. Korporativ strategiya va operatsion strategiyaning bog'liqligi qanday?
83. Operatsion strategiyaning asosiy raqobat ustuvorliklari qaysilar?
84. Operatsion strategiyani shakllantirishda qanday masalalar ko'riladi?
85. Xarajatlar bo'yicha yetakchilik strategiyasi operatsion menejmentda qanday aks etadi?
86. Sifat bo'yicha farqlanish (Differensiatsiya) strategiyasida e'tibor nimaga qaratiladi?
87. Operatsion fokuslash qanday tushuncha?
88. "Kompaniyaning uzoq muddatli strategiyasi" deganda qancha muddat tushuniladi?
89. Strategik quvvatlarni rejalashtirishda asosiy savol nima?
90. #C) Bozor talabini qondirish uchun qancha, qayerda va qachon ishlab chiqarish quvvatlari kerak bo'ladi?
91. Make-or-Buy (O'zimiz qilamizmi yoki sotib olamizmi) qarori qaysi strategiyaga tegishli?
92. Moslashuvchanlik (Flexibility) ustuvorligi nima beradi?
93. Qaysi bosqich operatsion strategiyani amalga oshirishda yakuniy hisoblanadi?
94. Korporativ missiya operatsion menejmentga qanday ta'sir qiladi?
95. ABC tahlilining operatsion menejmentdagi asosiy maqsadi nima?
96. ABC tahlilda "A" toifasiga qanday materiallar kiradi?
97. ABC tahlilda "C" toifasini qanday boshqarish maqsadga muvofiq?
98. Xalqaro operatsion menejmentning mahalliy menejmentdan asosiy farqi nimada?
99. Offshoring nima?
100. Operatsiyalardagi "Ortiqcha xarajatlar" (Muda) tushunchasi asosan qaysi yondashuvda tahlil qilinadi?
101. Keng tarqalgan 7 ta isrofgarchilik (Muda) turlaridan biri qaysi?
102. Nuqsonli mahsulot ishlab chiqarish qanday oqibatga olib keladi?
103. Keraksiz tashishlar (transportation) isrofgarchiligi nima?
104. Zaxiralarning ortiqchaligi (Inventory) nima uchun yomon hisoblanadi?
105. Kutish (Waiting) isrofgarchiligi qanday yuzaga keladi?
106. Xalqaro korxonalarda standartlashtirish muammosi nimada?
107. Xalqaro miqyosda ta'minot zanjirining zaif tomoni nima?
108. Operatsiyalardagi harakatlar isrofgarchiligi (Motion) nimani bildiradi?
109. ISO qanday tashkilot?
110. ISO 9000:2000 standarti asosan nimani belgilaydi?
111. ISO 9000 standartlaridagi asosiy 8 ta tamoyildan biri qaysi?
112. Rahbarlik (Liderlik) tamoyili nimani anglatadi?
113. Xodimlarni jalb etish tamoyili nima uchun muhim?
114. Jarayonli yondashuv tamoyilining mohiyati nima?
115. Tizimli yondashuv tamoyili qanday yordam beradi?
116. Uzluksiz yaxshilanish (Takomillashuv) tamoyili nimani talab qiladi?
117. Qaror qabul qilishda faktlarga asoslanish tamoyili nimani anglatadi?
118. Yetkazib beruvchilar bilan o'zaro manfaatli munosabatlar tamoyili nima beradi?
119. ISO 9001 va ISO 9004 standartlari o'rtasidagi asosiy farq nimada?
120. ISO 9001 standarti bo'yicha sertifikat olinishi kompaniyaga nima beradi?

- 121.PDCA (Rejalashtir-Bajar-Tekshir-Harakat qil) sikli nima uchun ishlatiladi?
- 122.Tashqi audit (ISO bo'yicha) kim tomonidan amalga oshiriladi?
- 123.Proгноzlashtirish operatsion menejmentda nima uchun kerak?
- 124.Proгноzlarning vaqt gorizontiga ko'ra turlari qaysilar?
- 125.Qisqa muddatli prognolzar odatda qancha vaqtни o'z ichiga oladi?
- 126.Uzoq muddatli prognolzar nima uchun ishlatiladi?
- 127.Proгноzlashtirish usullari qanday ikkita katta guruhga bo'linadi?
- 128.Sifat (ekspert) usullari qachon qo'llaniladi?
- 129.Delfi (Delphi) usuli qanday usul?
- 130.Taym-seriyalar (Vaqt qatorlari) tahlili qanday usul?
- 131.Mavsumiylik prognolza nimani bildiradi?
- 132.Regressiya tahlili qanday vazifani bajaradi?
- 133.Proгноz xatosi (Error) qanday topiladi?
- 134.Naiv (Sodda) yondashuv prognolza nimani anglatadi?
- 135.Proгноzlashtirishdagi asosiy tamoyillardan biri qaysi?
- 136.Qo'shimcha qiymat zanjiri konsepsiyasi muallifi kim?
- 137.Qo'shimcha qiymat zanjiri nimani anglatadi?
- 138.Maykl Porter modeliga ko'ra biznes jarayonlar qanday guruhlarga bo'linadi?
- 139.Asosiy (birlamchi) jarayonlarga qaysilar kiradi?
- 140.Yordamchi (quvvatlovchi) jarayonlarga nimalar kiradi?
- 141.Zanjirning "Kirish logistikasi" bosqichida qanday ishlar bajariladi?
- 142."Chiqqish logistikasi" nima vazifani bajaradi?
- 143.Qiymat zanjirini loyihalashtirishdan maqsad nima?
- 144.Qiymat zanjirini boshqarishda "Marja" (Margin) nimani bildiradi?
- 145."Texnologik rivojlanish" yordamchi faoliyati nimani o'z ichiga oladi?
- 146.Ta'minot zanjirini boshqarish (SCM) qanday tushuncha?
- 147.Bullwhip (Qamchi) effekti ta'minot zanjirida nima?
- 148.Qiymat zanjiri tahlili qanday raqobat ustunligi beradi?
- 149.Zanjirning "Marketing va sotuv" bosqichi maqsadi nima?
- 150.Jarayonlarning ravshanligi (shaffofligi) tashkilot uchun nima beradi?

Kafedra mudiri i.f.n., dosent

Tursunov F.U.